

Brokke Alpinanlegg AS
Postboks 23
4748 RYSSTAD

Att.:

Saksbehandler: Trond Østerås,
Vår ref.: 23/338-7
Deres ref.:
Dato: 08.01.2024

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har gjennomført et dokumenttilsyn av Brokke Alpinanlegg AS. Tema for tilsynet var å undersøke om Brokke Alpinanlegg AS oppfyller krav til redningsberedskap som er gitt i taubaneforskriften.

Tilsynet ble varslet 23. februar 2023, og virksomheten sendte dokumentasjon 23. mars 2023. Tilsynet ble gjennomført på vårt kontor ved gjennomgang av innsendt dokumentasjon samt i Teams-møte med driftsleder Johnny Vik den 6. desember 2023. Vi beklager lang behandlingstid.

Vårt revisjonslag bestod av Trond Østerås (tilsynsleder) og Jan Bøen (medrevisor).

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Stolheisen i Brokke Alpinanlegg AS er en 3-seter med faste klemmer, med et redningsbehov på 34 stoler på tursiden. Redningsberedskapen i Brokke Alpinanlegg AS er dimensjonert med 4 nedfiring-lag, hvor hvert lag har ansvar for redning fra 8 til 10 stoler ved behov for evakuering av stolheisen. På de to mest krevende strekkene brukes de mest erfarne klatrerne på tauet.

Brokke Alpinanlegg kjører hoved-redningsøvelse i starten av sesongen, og oppfriskningsøvelser flere ganger gjennom sesongen. Øvelsene evalueres i etterkant.

Statens jernbanetilsyn vurderer at bemanningen med 4 lag virker å være for knapp til å kunne evakuere alle passasjerer fra stolheisen innenfor tidskravet på maksimalt to timer.

Rapporten inneholder to vedtak.

Dere har ikke uttalt dere til utkast til tilsynsrapport datert 8. desember 2023 (saksnummer 23/338-5).

Vedtak

1. Vedtak om å vurdere beredskapskapasiteten

Brokke Alpinanlegg AS skal sannsynliggjøre at dere har kapasitet til å redde ned alle passasjerer i stolheisen innen maksimalt to timer fra stolheisen stanser.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **31. januar 2024**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften, § 3-6 andre ledd krever at redning skal skje innen maksimalt to timer. Tiden regnes fra det tidspunktet heisen stopper, og til samtlige passasjerer er brakt i trygghet. Redningen skal skje uten aktiv medvirkning fra brukerne og uten at brukernes liv og helse utsettes for uakseptabel fare.

Hva vi fant under tilsynet

- Dere har 4 redningslag fordelt på 34 stoler på tursiden, dvs. 8 til 10 stoler per lag
- Redningslagene bruker Petzl redningsutstyr, med en Immoos i tilleggsberedskap

Vår vurdering

SJTs erfaring med redningsberedskap og redning fra stolheis, tilsier at på en 3-seter stolheis vil ett redningslag normalt rekke over maksimalt 7 stoler, innenfor tidskravet til redning. Petzl-utstyret lagene er utstyrt med kan bidra til å gjøre redningstiden lengre, da det krever mer av bakkemannen enn for eksempel Immoos-utstyr gjør. Gitt utfordrende værforhold vil hvert lag håndtere færre enn 7 stoler. Vi mener derfor at det vil være utfordrende for redningslagene å redde ned passasjerer fra 8 til 10 stoler innenfor tidskravet under alle påregnelige forhold. Lagene vil i praksis ha mindre enn to timer på å redde passasjerene, da totimers-kravet gjelder fra det tidspunktet heisen stanser. Det vil alltid gå med tid til feilsøking og mønstring av redningslagene før selve redningsaksjonen kommer i gang.

Vi ber derfor om at dere forklarer og begrunner hvordan redningsberedskapen er tilstrekkelig til å kunne tømme stolheisen og bringe passasjerene i trygghet innen maksimalt to timer etter at stolheisen stanset. Dersom dere også kommer fram til at det kan være urealistisk å nå totimers-kravet, ber vi om at dere identifiserer og iverksetter tiltak som sannsynliggjør at dere kan evakuere stolheisen innenfor totimers-kravet.

Ettersom dere ikke kan dokumentere at det er mulig å redde passasjerene og bringe dem i sikkerhet innen to timer etter at heisen stanset, er det være et brudd på taubaneforskriften § 3-6 andre ledd.

2. Vedtak om å ferdigstille beredskapsplanen

Brokke Alpinanlegg AS må gjøre ferdig beredskapsplanen sin.

Oppdatert beredskapsplan skal sendes til oss innen **31. januar 2024**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav f krever at dere skal ha en skriftlig beredskapsplan. Paragraf 2-15 i forskriften sier at beredskapsplanen skal inneholde varslingslister, oversikt over førstehjelps- og redningsutstyr, en detaljert redningsplan, rutiner for planlegging og gjennomføring av regelmessige redningsøvelser, rutiner for å evaluere og følge opp redningsøvelsene, samt oversikt over kommunikasjonsutstyr, utstyr for evakuering eller nedfiring for personer og hvor utstyret er plassert.

Hva vi fant under tilsynet

- Beredskapsplanen inneholder flere steder merknader fra dere selv hvor dere skriver at det mangler innhold.

Vår vurdering

Som dere selv skriver flere steder i beredskapsplanen er ikke redningsplanen ferdig. Beredskapsplanen skal inneholde beskrivelse av rutiner for planlegging og gjennomføring av regelmessige redningsøvelser, samt rutiner for evaluering og oppfølging av redningsøvelsene. Rutiner for registrering og oppfølging av deltagere på redningsøvelser skal legges i beredskapsplanen, med krav til hvor ofte redningspersonellet skal trene. Vi mener også at det burde framgå av beredskapsplanen hvor lang tid det maksimalt skal gå fra heisen stanser til redningsmannskapene varsles. Dersom selektiv redning er aktuelt, må dette også beskrives i beredskapsplanen. Rutinen for daglig utkvittering av redningsberedskapen burde også beskrives i beredskapsplanen. Dersom dere har utenlandske passasjerer, må dere også ha klar informasjon på engelsk over høytaleranlegget ved stans. Kameratredning er også et tema som skal omtales i beredskapsplanen.

Vi viser til sjekklister nedenfor som kan gi dere innspill i ferdigstillingen av beredskapsplanen.

At beredskapsplanen deres ikke er ferdigstilt er et brudd på taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav f.

Veiledning

Nedenfor følger relevante sjekkpunkter som dere bruke i arbeidet med beredskapsarbeidet i virksomheten.

Sjekkliste for daglig utkvittering av redningsberedskap:

- Tilstrekkelig med kompetent mannskap. Også for evt. kveldskjøring. Jf. Turnusliste.
- Bekledning og fysisk form på mannskaper
- Tilgjengelige redningsansvarlige
- Seletilpasning
- Oversikt over alt redningsutstyr med plassering
- Kommunikasjonsutstyr og kjøretøy
- Høytaleranlegg i orden
- Tilgjengelighet i trase (sommer og vinter)
- Vær og temperatur (vind og relativ temperatur – vurdere stans)
- Værvarsel ut dagen
- Vurdering av redusert kjøremønster (f.eks. redusert pålasting av passasjerer)
- Eventuell stans i returtransport
- Sjekk av om nøddrift er OK

Sjekkliste til vurdering ved planlegging av beredskap og etter gjennomføring av redningsøvelser

- Redningsplan: Ready to go plan. Oppslag på strategiske plasser. Oversiktlig redningsplan med oppsett av redningslag
- Redningsansvarlig: Lede redningsoperasjoner og øvelser. Utstyrsoppfølging. Utbytting av utdatert utstyr
- Pakking og oppbevaring av utstyr
- Opplæring og bemanning: Ferskvare, nyansatte, fysisk og psykisk form
- Hyppige øvelser: Komplette øvelser med nedfiring og sikring også i dårlig vær. Øve med eget personell. Forsikring av ansatte
- Tilrettelegge for jevnlig øvelser. Drilling i bruk av redningsutstyr i lave høyder til man er helt trygg på utstyret
- Må øves på forskjellige typer stolheiser i virksomheten. Også i de vanskeligste partiene
- Horisontale partier. Bevegelse av trinse (løpekatt) på bæretrektauget
- Ansettelse/Høydeskrekk
- Tungt ansvar på den enkelte redningsperson. Kan bli en stor fysisk og psykisk påkjenning.
- Redningsansvarlig må luke ut de som ikke egner seg for slike oppgaver
- Koordineringsutfordringer for redningsansvarlig ved redningsaksjon
- Redning av et stort antall passasjerer
- Evaluering av øvelser
- Metodebeskrivelse: Redningsmetoder
- Redning av passasjerer i «sit ski».
- Tilpasninger for entring til bæretrektauget. Utforming av arbeidsplattformer.
- Redning ved rullebatteri. Spesielle utfordringer.
- Bruk av samme redningutstyr for alle redningslag?
- Backup med ulltepper eller annet. Utstyr for å få dette opp i stoler.
- Valg av redningsutstyr. Immoos vs Petzl-pakke. Immoos krever mindre mannskap. Raskere og tryggere
- Effektive nedfiringstaljer
- Sikringmåte av tau til redningsmann
- Sikring av passasjerer i stolene ved nedfiring
- Varslingsrutiner
- Varsling via telefon med system for overstyring av avslåtte eller mutede mobiltelefoner
- Varslingsøvelser
- Informasjoner via høyttaleranlegget. Korte tekster som leses opp. Bør også være på engelsk
- Ekstra ropert som kan benyttes i partier med større avstand mellom høyttalerne. Vanskelige lydforhold for bobleheiser og i vind
- Antall lag/antall passasjerer: Tidsforbruk
- Bemanning/turnuslister: Kveldskjøring, sommerdrift, midt-uke, returtransport, utvalgte personer for vanskelige partier
- Sikker beredskap gjennom hele sesongen: Antall ansatte med redningskompetanse tidlig i sesongen og etter påske
- Returtransport: Obs lang redningstid. Inngå i redningsplan. Bør unngås.
- Selektiv redning. Oversikt over hvor passasjerer befinner seg. Kartlegging av prioriterte passasjerer. Barn, andre
- Bruk av stiger ved selektiv redning. Opptil 8 m. Må sikres til stol og det må brukes nedfiringstalje

- Krav til kompetanse for redningspersonell.
- Kompetanse: Opplæring med profesjonelle aktører.
- Kompetanse på kameratredning
- Dobbelsikring ved øvelser: Krav fra Arbeidstilsynet
- Passasjerer og påkledning. Mange er ikke kledd for å holde ut lenger enn de 6 min. heisturen varer. Passasjerinformasjon
- Tilgjengelighet i trase. Akseptabel tilkomst
- Redning i mørke. Hodelykter
- Publikumshåndtering
- Risiko ved øvelser. Mange alvorlige ulykker ved øvelser
- Katastrofeplan (redningsaksjon i forbindelse med f. eks. totalavsporing med skadde passasjerer)
- Fokus på værmelding: Vindforhold, nedbør, relativ temperatur, værtegn.
- Redusert drift: Puljevis pålasting ved redusert redningsberedskap og ved dårlig vær
- Daglig klarering av redningsberedskap før oppstart: Turnuslister, tilkomstforhold, utstyr og bemanning
- Daglig oppstart av nøddrift ved kaldt vær
- Kompetanse på nøddrift og feilsøking. Bemanning og prosedyrer
- Forskriftskravet om maks 2 timer til vurdering i forhold til værforholdene! Tillatt redningstid vil kunne være mye kortere enn 2 timer ved dårlig vær.

Erfaringer fra tilsyn med redningsøvelser og beredskap:

- «De beste starter øverst». Ikke hensyntatt i turnuslister. Turnuslister ikke oppdatert
- Øvelser ikke gjennomført før sesongen
- Ikke øvelser for alle typer stolheiser ved anlegget
- Manglende policy i forhold til ansettelser (Fokus på redning og høydeskrekk, fysisk egnethet)
- Det kommer nye ansatte gjennom sesongen. Blir satt opp på redningsplan, men blir ikke fulgt opp med redningsøvelser
- Redningsutstyr ikke godt nok beskrevet utover selve redningssekken (Bekledning, lykter, hansker, brodder for bakkemann, kjøretøy etc)
- Tilgjengelighet i trase og evakuering til trygt sted ikke beskrevet
- Lengde på sikringstau for kort ved bruk av redusert antall stoler
- Mangler skriftlig bindende avtale med utenforstående etater som inngår i beredskapen
- Ikke avholdt varslingsøvelse
- Dårlig hørbare høytalere (Problemer i vind og for stolheis med «bobler»)
- Ansvar for kommunikasjon mot pårørende og andre (på bakken) ikke beskrevet
- Manglende utkvitteringer i driftsdagbok på redningsberedskap før oppstart
- Ingen beskrivelse om redusert transportkapasitet ved redusert redningsberedskap
- Ingen plan for redning ved returtransport
- Ikke dobbelsikring ved øvelser
- Benytter ikke profesjonelle aktører til opplæring
- Dårlig metodebeskrivelse (4 forskjellige metoder ble benyttet på 4 forskjellige redningslag)
- Ingen plan for selektiv redning. Ikke øvd på å redde ned passasjerer i «sit ski».
- Ingen beskrivelse av sikring av passasjerer i stol ved nedfiring
- Ingen har erfart fullskala øvelser/aksjoner
- Stort sett bare øvet i nedre del av stolheis
- Opplevde å bli slitne etter kort tid

- Ikke trent på redning i mørke
- Mangler opplæring i kameratredning

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

08.01.2024

Geir-Rune Samstad
senioringeniør - revisjonsleder, tilsyn

Trond Østerås
tilsynsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-2022-06-17-63 01.07.2022

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2021-06-18-124 01.07.2021